

Κεφάλαιο 6: Οι Έλληνες των παροικιών και των Παραδουνάβιων Ηγεμονιών

Πλαγιότιτλος

Βοηθητικά στοιχεία

1. Η 1^η περίοδος μετανάστευσης

Από τον 15^ο έως τον 16^ο αιώνα.

- Λόγιοι, ευγενείς και στρατιώτες, άλλοτε μόνοι και άλλοτε συνοδευόμενοι από τις οικογένειές τους, εγκατέλειψαν την υπόδουλη Ελλάδα **εξαιτίας** των πολεμικών συγκρούσεων και της επέκτασης των Τούρκων.
- Οι περισσότεροι πρόσφυγες **κατάγονταν** από νησιά (Κύπρος, Κρήτη) ή παραθαλάσσια μέρη (Μονεμβασιά, Μάνη, Ναύπλιο, Ήπειρος).
- **Εγκαταστάθηκαν** κυρίως σε παραθαλάσσιες πόλεις της Ιταλίας καθώς και σε άλλα μέρη της Ευρώπης, ιδρύοντας **παροικίες**.
- Οι Έλληνες μετανάστες εξασκούσαν συνήθως το **επάγγελμα** του στρατιώτη, του ναυτικού, του τεχνίτη, του εμπόρου, του αντιγραφέα χειρογράφων καθώς και του δασκάλου σε ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

2. Η 2^η περίοδος μετανάστευσης

Κατά το 17^ο και 18^ο αιώνα.

- Ήταν **εθελοντική** και **ειρηνική**, με οικονομικά κυρίως αίτια. Σε αρκετές πόλεις περάσματα των εμπορευμάτων και **των караβανιών** εγκαταστάθηκαν Έλληνες.
- Την ίδια περίοδο, Έλληνες από τον Πόντο μετακινήθηκαν στον Καύκασο και την Κριμαία ιδρύοντας παροικίες, με γνωστότερη την **Οδησό**.
- Οι Έλληνες από τη Μακεδονία εγκαταστάθηκαν κυρίως στη Βιέννη, την Τεργέστη, τη Σερβία και την Ουγγαρία.
- Αρκετοί Έλληνες, τέλος, δραστηριοποιήθηκαν στις **Παραδουνάβιες Ηγεμονίες**, τη Βλαχία και τη Μολδαβία, περιοχές που κυβερνούσαν Φαναριώτες ηγεμόνες.

3. Οι Έλληνες ίδρυσαν παροικίες στις χώρες που εγκαταστάθηκαν.

- Πρώτο μέλημα των Ελλήνων μεταναστών στη νέα τους πατρίδα ήταν η ανέγερση ναού και η **σύνταξη καταστατικού** που αφορούσε την οργάνωση και τη λειτουργία της κοινότητας, καθώς και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μελών της.
- Με την πάροδο του χρόνου χτίστηκαν μοναστήρια αλλά και κοινοτικά **σχολεία**.
- Οι Έλληνες μετανάστες προχώρησαν στην **έκδοση** ελληνικών βιβλίων, περιοδικών και εφημερίδων.
- Αυτοί οι μετανάστες που ονομάστηκαν **Έλληνες της Διασποράς** ενίσχυαν οικονομικά τα ελληνικά σχολεία στις τουρκοκρατούμενες περιοχές και κατασκεύαζαν πολυτελείς κατοικίες, τα λεγόμενα αρχοντικά.
- Από τους **Έλληνες των παροικιών** ξεκίνησε κατά τον 18^ο αιώνα η πνευματική αναγέννηση του υπόδουλου έθνους.

4. Ερώτηση (απαντώ γραπτώς)

- Γράφω για τους λόγους εξαιτίας των οποίων οι Έλληνες άφησαν τις δικές τους πατρίδες και μετανάστευσαν σε χώρες του εξωτερικού, τόσο κατά την 1^η περίοδο, όσο και κατά τη 2^η περίοδο της μετανάστευσης.
- Τι ήταν τα караβάνια και γιατί οι Έλληνες εγκαταστάθηκαν στις πόλεις περάσματα των караβανιών;